

μεριά

μεριά, η, ουσ. [<μσν. μεριά <μερία <μερέα <μέρος + κατάλ. -έα, -ιά], η μεριά. **1.** τόπος: «εγώ είμαι απ' τη Θεσσαλονίκη, εσύ από ποια μεριά είσαι;». **2.** τοποθεσία: «σε ποια μεριά άφησες τ' αυτοκίνητό σου;». **3.** θέση, μέρος: «βρήκε μια ήσυχη μεριά και με φώναξε να καθίσω κι εγώ». **4.** διεύθυνση, κατεύθυνση: «προς ποια μεριά φύγανε;». (Ακολουθούν 17 φρ.)·

- απ' όλες τις μεριές, από όλες τις κατευθύνσεις, από παντού: «οι διαδηλωτές έρχονται απ' όλες τις μεριές»·

- απ' τη μεριά μου (σου, του κ.λπ.) ως προς εμένα (εσένα, αυτόν κ.λπ.), σε ό,τι με (σε, του κ.λπ) αφορά: «απ' τη μεριά μου δεν έχω καμιά απαίτηση || έχεις καμιά απαίτηση απ' τη μεριά σου;»·

- απ' τη μια μεριά... απ' την άλλη μεριά όμως... βλ. φρ. απ' τη μια μεριά... κι απ' την άλλη μεριά(...)

- απ' τη μια μεριά... κι απ' την άλλη μεριά..., λέγεται για δυο πράγματα ή καταστάσεις, που είναι αντίθετες, που δε συμβιβάζονται μεταξύ τους: «απ' τη μια μεριά κοκορεύεσαι πως έχεις το πιο γρήγορο αυτοκίνητο κι απ' την άλλη σ' αφήνουν πίσω ακόμη και τα κατσαριδάκια || απ' τη μια μεριά μου λες πως είσαι γερό ποτήρι κι απ' την άλλη μεριά πίνεις ένα ποτηράκι και μεθάς»· βλ. και φρ. απ' τη μια... κι απ' την άλλη, λ. μια·

- από μεριά μου (σου, του κ.λπ), βλ. φρ. απ' τη μεριά μου·

- από ποιανού μεριά είσαι; ποιον από τους δυο μας υποστηρίζεις(:): «θέλω να μου πεις ξεκάθαρα από ποιανού μεριά είσαι;». Συνών. από ποιανού μπάντα είσαι; / από ποιανού πάρτη είσαι; / από ποιανού το μέρος είσαι(:)·

- η ανάποδη μεριά, (για υφάσματα) η όψη που είναι προς τα μέσα, η όψη που δε φαίνεται: «πάνω στη βιασύνη του φόρεσε το πουλόβερ του απ' την ανάποδη μεριά»·

- η καλή μεριά, (για υφάσματα) η κύρια όψη: «το μπουφάν μπορούσες να το φορέσεις όπως ήθελες, γιατί δεν ξεχώριζε ποια ήταν η καλή μεριά»·

- κατά μέσα μεριά, στο εσωτερικό, προς το εσωτερικό: «κατέβηκε στο υπόγειο κι άρχισε να ψάχνει κατά μέσα μεριά για να βρει το παλιό κάδρο»·

- μεριές μεριές, σε διάφορα μέρη, σε μερικά σημεία: «ο τοίχος θέλει βάψιμο απ' την αρχή, γιατί μεριές μεριές δε βάφηκε καλά»·

- μπάζει απ' όλες τις μεριές, **α.** έχει πάρα πολλά προβλήματα, του έρχονται αλληπάλληλα προβλήματα, και για το λόγο αυτό, συμπεριφέρεται παράλογα ή παράξενα, ξέροντας πια ότι δεν υπάρχει σωτηρία: «εντέλει, ούτε κι ο ίδιος ξέρει τι θέλει, γιατί μπάζει απ' όλες τις μεριές». Από την εικόνα της βάρκας που παίρνει από παντού νερά. **β.** (για επιχειρήματα, προτάσεις) που είναι διάτρητο: «θ' αναγκαστείς ν' αποσύρεις αμέσως την πρότασή σου, γιατί μπάζει απ' όλες τις μεριές»·

- να 'μαι από καμιά μεριά! ή να 'μουν από καμιά μεριά! να μπορούσα να έβλεπα κι εγώ, να ήμουν κι εγώ αυτόπτης μάρτυρας, να ήμουν κι εγώ παρών: «να 'μουν από καμιά μεριά να 'βλεπα τι έκανε, όταν αποκάλυψαν τις απατεωνιές του!». (Λαϊκό τραγούδι: **να 'μαι από καμιά μεριά όταν στερέψ' η βρύση να δω μωρέ με τι καρδιά θα φύγεις απ' τη ζήση τι θα του δείξεις του Θεού για να σε συγχωρήσει**). Πολλές φορές, της φρ. προτάσσεται το *α ρε ή το ε ρε*. Είναι και φορές, που μετά το ρ. της φρ. ή μετά το τέλος της φρ. ακολουθεί το *κι εγώ*. Συνών. *να 'μουν από καμιά άκρη! / να 'μουν από καμιά μπάντα(!)*·

- να σ' είχα από καμιά μεριά! έκφραση με την οποία θέλουμε να τονίσουμε στο συνομιλητή μας τη σπουδαιότητα αυτού που του λέμε ή για να τονίσουμε στο άτομο στο οποίο αναφερόμαστε τη σπουδαιότητα των λόγων μας: «να σ' είχα από καμιά να έβλεπες τις βλακειές που έλεγε! || αχ, βρε κερατά, να σ' είχα από καμιά μεριά και να 'βλεπες τι ξύλο που θα 'τρωγες!». (Λαϊκό τραγούδι: **απόψε που με κέρασες φαρμάκι και με γέλασες να σ' είχα από καμιά μεριά να σου 'δυνα μια μαχαιριά**)·

- ο λύκος απ' την πάνω μεριά, τ' αρνί απ' την κάτω μεριά, τ' αρνί θολώνει το νερό; βλ. λ. [αρνί](#).
- σε καλή μεριά! ευχή μαζί με τα λεφτά που δίνουμε σε κάποιον ή ευχή σε κάποιον που κέρδισε κάποιο χρηματικό ποσό, να μπορέσει να τα διαθέσει για καλό ή ωφέλιμο σκοπό και όχι για αρρώστιες: «πάρε αυτά τα λεφτά που σου υποσχέθηκα και σε καλή μεριά». Αντίθ. στους γιατρούς να τα δώσεις(!).
- σε κάποια μεριά ή σε μια μεριά, (αόριστα) κάπου, παράμερα: «ακούμπησε τα ψώνια του σε μια μεριά κι έπλυνε τα χέρια του».
- όταν τρώμε ένα μήλο, το τρώμε απ' όλες τις μεριές, βλ. λ. [μήλο](#).

Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας